

RECENZJA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO, TWÓRCZEGO I DYDAKTYCZNEGO

DR MARII MACHOWSKIEJ

W POSTĘPOWANIU HABILITACYJNYM

Poznań, 10.06.2021

Recenzent:

Prof. dr hab. Bartosz Bryła

Dyscyplina artystyczna Instrumentalistyka

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego

w Poznaniu

Zlecniodawca opinii:

Rada Doskonałości Naukowej , pismo z dnia 29 marca 2021. Zlecenie podjęte w związku z decyzją (pismo Z8.4000.25.2020.4.KK) powołującą mnie na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr Marii Machowskiej.

Do pisma potwierdzającego wyznaczenie komisji habilitacyjnej, nadesłanego mi przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, prof. dr hab. Pawła Łukaszewskiego, dołączona została dokumentacja w formie elektronicznej. Jako dzieło artystyczne Kandydatka wskazała koncert, który odbył się 31 sierpnia 2019 roku w ramach Busan Maru International Music Festival, podczas którego zaprezentowała *Koncert e-moll F.Mendelssohna-Bartholdy'ego (bis H.Wieniawski Kaprys nr 8 op. 10 Le Chant du Bivouac)*

Podstawowe dane o Habilitancie

Studia:

2010– ukończenie studiów magisterskich w klasie prof. Konstantego Andrzeja Kulki

2018 – uzyskanie tytułu doktora sztuki na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt. *Aspekt konstrukcji, barwy, ekspresji w transkrypcjach na skrzypce i fortepian dzieł scenicznych Igora Strawińskiego*, nadanego uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Uniwersytetu Fryderyka Chopina w Warszawie z dnia 11.12.2018, dyplom 5/2019 wydany 22.02.2019 roku.

Przebieg pracy zawodowej:

2008 r. – Orkiestra Sinfonia Varsovia (stanowisko koncertmistrza)

2012 r. – Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, początkowo na zleceniu dydaktycznym, od 2015 jako asystent w klasie skrzypiec

2012 r. – wykładowca, Akademia Sinfonia Varsovia

2014 r. – Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej w Warszawie (stanowisko koncertmistrza)

Ocena autoreferatu

Autoreferat opisujący dokonania zawodowe dr Marii Machowskiej podzielony został na kilka podrozdziałów porządkujących poszczególne zakresy czasowe muzycznego *curriculum vitae* autorki: muzyczna edukacja, studia, praca w orkiestrze, koncerty solowe, koncerty kameralne, praca pedagogiczna, muzyka współczesna, aktywność naukowa i artystyczna poza granicami kraju. W ten sposób bardzo dokładnie udało się opisać obszary ważne i znaczące w rozwoju kariery muzycznej Habilitantki. Wskazuje ona na wielkie znaczenie jakie miała dla rozwoju jej osobowości praca z pedagogami, których spotkała na drodze swej początkowej artystycznej edukacji – prof. M. Ławrynowicza i prof. M. Zebury, a także w czasie studiów w klasie prof. Konstantego Andrzeja Kulki. Wśród niewątpliwych korzyści w zakresie warsztatu wiolinistycznego, wrażliwości muzycznej, gotowości do występów publicznych i podejmowania wyzwań konkursowych wyniosła z tego czasu jak sama określa „...szacunek do pracy i do innych kolegów muzyków..”. Szczególnie intensywnym czasem określa czas studiów, podczas których została laureatką znaczących konkursów – VI Konkursu Skrzypcowego Leopolda Mozarta w Augsburgu i XIII Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu, a jako studentka trzeciego roku studiów objęła po wygranym konkursie odpowiedzialne stanowisko koncertmistrza orkiestry Sinfonia Varsovia. Spotkanie wielu wspaniałych artystów współpracujących z tą orkiestrą, a także wiele przedsięwzięć artystycznych przez ten zespół orkiestrowy inicjowanych Habilitantka określa mianem ekscytujących. Wzbogaciła swój repertuar o wszystkie symfonie L. van Beethovena, J. Brahmsa, F. Mendelssohna -Bartholdy'ego, suitę orkiestrową J.S. Bacha oraz większość dzieł orkiestrowych między innymi K. Pendereckiego, W.A. Mozarta, G. Rossiniego, P. Czajkowskiego. W tym czasie wraz z Sinfonią Varsovią występuje w najbardziej prestiżowych salach koncertowych na świecie. Rok 2014 przynosi zmianę zawodową – dr Maria Machowska zostaje koncertmistrem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Narodowej w Warszawie, gdzie rozwija swą karierę do dnia dzisiejszego. Jak sama Artystka podkreśla „ ...regularna praca w orkiestrze daje możliwość słuchania, obserwowania i poznawania współpracujących z orkiestrą solistów. Spotkania, które wywarły największy wpływ na moje rozumienie muzyki to te z Maximem Vengerovem, Piotrem Anderszewskim, Marthą Argerich, Clarą Jumi Kang, Augustinem Dumay'em, Seong-Jin Cho i Miszą Maiskim..”. Bardzo ważną dziedziną działalności koncertowej są dla Marii Machowskiej koncerty solowe i kameralne. Habilitantka podkreśla, że miała możliwość współpracy ze wszystkimi orkiestrami filharmonicznymi w Polsce, wykonując różnorodny, wymagający repertuar z kanonu solowej literatury skrzypcowej. W zakresie kameralistyki realizuje wiele projektów z czołowymi polskimi instrumentalistami. Znaczącą część

działalności koncertowej stanowi promocja polskiej muzyki tworzonej współcześnie i polskie prawykonania.

Podsumowując - autoreferat pani Marii Machowskiej w sposób wyczerpujący przedstawia jej działalność artystyczną i popularyzatorską, podkreśla wszechstronność tych działań i konsekwentną pracę nad rozwojem własnej osobowości. Swoją aktywność naukowo - artystyczną na polu krajowym i zagranicznym Habilitantka kwituje zdaniem „...muzyka jest uniwersalnym językiem łączącym kultury i narody, a zawód który wykonuję wiąże się z licznymi podróżami, dającymi możliwość poznania świata i prezentowania polskiej muzyki za granicą...”

Ocena załączonego dzieła artystycznego

Pani dr Maria Machowska jako osiągnięcie naukowe będące podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przedstawiła koncert z dnia 31 sierpnia 2019 roku, który odbył się w ramach Busan Maru International Music Festiwal w Busan (Korea Południowa). Na koncercie tym Kandydatka wykonała *Koncert skrzypcowy e-moll* Feliksa Mendelssohna – Bartholdy’ego z towarzyszeniem Orkiestry Tel Aviv Soloist pod dyrekcją Baraka Tal’a. Jako bis zaprezentowała *Kaprys nr 8 op.10 Le Chant du Bivouac* Henryka Wieniawskiego. Koncert został zarejestrowany w formie audio-video, a do dokumentacji dołączony w formie elektronicznej.

Koncert F. Mendelssohna to kompozycja, z którą przychodzi się zmierzyć większości skrzypków na różnym etapie rozwoju. Popularny, nieraz określany jako „szkolny” w rzeczywistości jest utworem bardzo wymagającym zarówno pod względem technicznym jak i wyrazowym. Pani Maria Machowska zaprezentowała się w tym utworze znakomicie tworząc wyrafinowaną pełną ekspresji kreację artystyczną, klasycznie klarowną, a jednocześnie pełną romantycznego *genru*. Wykonanie można określić jako spójne formalnie, o odpowiedniej dynamice i energii. Trudno oceniać parametry gry skrzypcowej w występie artystki tak doświadczonej, były one oczywiście bez zarzutu, można zwrócić jednak uwagę na świetną współpracę z orkiestrą, będącą niewątpliwym efektem wnikliwej znajomości partytury. Całości dopełnia wykonany na bis *Kaprys nr 8 op.10 Le Chant du Bivouac* Henryka Wieniawskiego potwierdzający sprawność i swobodę wykonawczą Artystki.

Ocena osiągnięć artystycznych i w zakresie upowszechniania kultury

Wykaz dorobku artystycznego i twórczego dr Marii Machowskiej po otrzymaniu stopnia doktora sztuki zawiera szczegółowo udokumentowany opis około 20 koncertów solowych i kameralnych, które Kandydatka wykonała w latach 2018-2020, przedstawiając bardzo zróżnicowany i wymagający program. W repertuarze znalazły się takie pozycje jak L. van Beethovena *Koncert skrzypcowy D-dur op.61*, *Romans nr 2 F-dur*, W.A. Mozarta – *Sonata e-moll KV 304*, *Symfonia koncertująca*, *Koncert skrzypcowy A-dur KV 219*, H. Wieniawskiego *Polonez D-dur*, *Kaprys op.10.nr 8K*. Szymanowskiego *Źródło Aretuzy*, G. Bacewicz *Kaprys Polski*, P. Sarasatego *Melodie Cygańskie op.20*, M.de Falli – *Taniec Hiszpański*, A. Piazzolli *Historia del Tango*, D. Szostakowicza *Trio fortepianowe nr 2*, F. Chopina *Trio g-moll op.8*, Sekstety smyczkowe A. Panufnika i P. Czajkowskiego, F. Mendelssohna *Koncert e-moll op.64*, utwory kameralne M. Tourniera, A. Russela, J. Zarębskiego, M. Dobrzyńskiego, H. Kulenty. Kandydatka współpracuje kameralnie z wieloma pianistami jak m.in. Szymon Nehring,

Bartłomiej Wezner, Marek Szlezer, Piotr Latoszyński, Katarzyna Mościcka, czy instrumentalistami jak m.in. Agata Szymczewska, Anna Maria Staśkiewicz (skrzypce), Katarzyna Budnik (altówka), Tomasz Strahl, Rafał Kwiatkowski, Bartosz Koziak, Marcin Zdunik, Magdalena Bojanowicz, Jan Kalinowski (wiolonczela) Grzegorz Mańkowski (gitara) i wieloma innymi

Dyskografia Habilitantki zawiera dwie pozycje : płytę z 2014 roku (przed uzyskaniem doktoratu) zatytułowaną „ Penderecki *Utwory Kameralne vol.1*” (2014 DUX Recording Producers) oraz wydaną w 2018 roku płytę „ Krzysztof Baculewski *Utwory kameralne i fortepianowe*” DUX 1389 (2018 DUX Recording Producers)

Jako koncertmistrz orkiestr Sinfonia Varsovia i Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Narodowej Maria Machowska współpracowała z wieloma wybitnymi dyrygentami i solistami, wielokrotnie wykonując partie solowe. Osobnym wykazem w przedstawionej dokumentacji zostały objęte zarejestrowane i opublikowane na kanale You Tube Filharmonii Narodowej właśnie koncerty solowe oraz dzieła orkiestrowe ze znaczącą partią solową Kandydatki. Wśród nich znalazły się takie utwory jak R. Straussa *Mieszczanin szlachcicem* op.60, M. Wajnerberga – *Symfonia „Kadisz”* nr 21, A. von Zemlinsky'ego – *Die Seejungfrau*, N. Rimskiego-Korsakowa *Szeherazada*, J. Haydna – *Symfonia koncertująca B-dur* Hob. I/105 na obój, fagot, skrzypce i wiolonczelę. Biorąc pod uwagę całokształt dokumentacji należy stwierdzić, że Habilitantka jest artystką bardzo aktywnie działającą w zakresie popularyzacji i upowszechniania kultury muzycznej ze szczególnym uwzględnieniem muzyki współczesnej.

Działalność pedagogiczna

Pracę pedagogiczną dr Maria Machowska rozpoczęła w 2012 roku od uczestnictwa w projekcie Akademia Sinfonia Varsovia, który miał na celu przysposobienie młodych adeptów gry skrzypcowej do pracy w orkiestrze i zdawania egzaminów orkiestrowych. Praca ta przyniosła wiele sukcesów jej podopiecznym w postaci zdanych egzaminów do czołowych orkiestr polskich. Jednocześnie dr Maria Machowska rozpoczęła współpracę z Uniwersytetem Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie początkowo w ramach współpracy dydaktycznej , a od 2015 roku jako asystent w klasie skrzypiec. Prowadziła m.in. zajęcia ze studiów orkiestrowych. Habilitantka jest zapraszana w charakterze wykładowcy, jurora , a także prowadzącej mistrzowskie kursy interpretacji przez różne placówki artystyczno-dydaktyczne na terenie całego kraju.

Były to poniższe wydarzenia:

2019 – Lusławice, prowadzenie kursu orkiestrowego w ramach przygotowań kwintetu smyczkowego Santander Orchestra do koncertów w filharmoniach w Warszawie, Olsztynie, Kielcach, Katowicach

2019 – prowadzenie kursu mistrzowskiego w ramach VI Puckich Interpretacji Muzyki , XV Europejskie Warsztaty Muzyczne w Kołobrzegu, XVIII Janowieckie Interpretacje Muzyki im. Jakuba Walaska

2020 kursy indywidualne online dla sekcji skrzypiec Orkiestry Sinfonia Juventusim.J.Semkowa Występowała z wykładami w Szkole Muzycznej I st. im.Tadeusza Bairda w Grodzisku

Mazowieckim (wykład połączony z lekcjami indywidualnymi).

Habilitantka była recenzentką sześciu prac dyplomowych w ramach studiów licencjackich.

Konkluzja

Dokumentacji przedstawiona do oceny przez dr Marię Machowską potwierdza w pełni jej wysokie kwalifikacje w zakresie dyscypliny instrumentalistyki. Zarówno dzieło artystyczne jak i autoreferat prezentujący dokonania artystyczne i organizacyjne Habilitantki można uznać za ważne i w pełni satysfakcjonujące. Pani Maria Machowska jest niewątpliwie skrzypaczką o bardzo znacznym dorobku artystycznym, mającym poprzez sprawowane z sukcesem i uznaniem funkcje koncertmistrza w wiodących i ważnych dla polskiej kultury muzycznej orkiestrach – Filharmonii Narodowej i Sinfonii Varsovii , wielkie zasługi dla kształtowania się kultury muzycznej.

Biorąc pod uwagę całokształt dokonań – ich różnorodność i znaczenie dla rozwoju i upowszechnianiu kultury - stwierdzam, że Pani Maria Machowska spełnia wymagania art.219 Ustawy z dnia 20.07.2018 r. Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce i niniejszym popieram wniosek o przyznanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

B. Bryła

Prof. dr hab. Bartosz Bryła